

úvodník

REFORMA PSYCHIATRIE JE PŘEDEVŠÍM PRO NAŠE NEMOCNÉ

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
debata o reformě psychiatrie se přesunula do řady komisí a v popředí zájmu široké veřejnosti je téma uprchlíků. Dnes již panuje v psychiatrické obci shoda v tom, že budou zřízena Centra duševního zdraví (CDZ), bohatě personálně zabezpečená odborným středně zdravotnickým personálem a sociálními pracovníky a relativně minimálně psychiatry a psychology. Není zatím jasné, kolik kde center vznikne a jak budou v realitě všedního dne fungovat. Téměř se však nehovoří o nemocných, nebo spíše klientech (dnes preferovaný pojem), kteří je budou využívat. Nepochybně půjde v této fázi o nemocné se závažnými psychickými chorobami, ke kterým dle současných představ patří psychózy, bipolární porucha a těžší chronifikované deprese. Aby tito nemocní mohli nabízené služby a pomoc v plné míře užívat, musejí být v relativně dobrém psychickém stavu. Nezbytnou podmínkou pro udržení příznaků choroby pod kontrolou je kontinuální, často celoživotní psychofarmakoterapie. Řada nemocných nemá náhled choroby a jejich adherence k léčbě malá. Každý člověk je jedinečný a lidé se mezi sebou liší nejen svými postoji, názory a vizemi, ale také schopností vypořádat se s cizí látkou, která vstoupí do organismu. Jedinci s velmi pomalým nebo naopak velmi rychlým metabolismem ani při doporučeném dávkování nedosáhnou optimální účinné koncentrace léku v plazmě a cílových oblastech CNS. Dnes již máme k dispozici celkem účinné nástroje, jak tyto problémy řešit. Dostupné je stanovení hladin i určení metabolizačního fenotypu a genotypu, avšak využíváme je minimálně. K důvodům patří logistické problémy včetně časové a organizačně náročnosti. V oblasti léčby jsou dostupné různé lékové formy, z antipsychotik máme dlouhodobě účinkující injekční látky. Zde nám v cestě stojí hlavně abundantní administrativa a nepochopitelné podmínky pojišťoven. Měli bychom si uvědomit, že reforma psychiatrie je pro zlepšení života našich nemocných. Je naší povinností se snažit, aby z ní skutečně mohli profitovat, a neměli bychom se nechat odradit aktuální situací (medializace případů agrese ze strany psychicky nemocných), která negativně ovlivnila postoje laické veřejnosti k nemocným se závažnými psychickými poruchami.

prof. MUDr. Eva Češková, CSc.